

GO ERGO. GO!

Hoe versterken wij, ergotherapeuten,
de autonomie van thuiswonende
kwetsbare personen?

INZETBARE TOOLS IN DE THUISOMGEVING

THEMA 1: STEL DE LEVENSDOELEN VAN DE PERSOON VOOROP	3
Tools	
THEMA 2: VERSTERK DE PERSOON EN ZIJN CONTEXT	6
Aanvullende informatie	
Tools	
THEMA 3: FOCUS OP AUTONOMIE EN ZELFMANAGEMENT	9
Aanvullende informatie	
Tools	
THEMA 4: ONTWERP DE INTERVENTIE OP MAAT VAN DE PERSOON	12
Aanvullende informatie	
Tools	
THEMA 5: GARANDEER DE ZORGCONTINUÏTEIT	15
Aanvullende informatie	
Tools	
THEMA 6: NETWERKEN EN COMMUNICEREN!	18
Aanvullende informatie	
Tools	

- THEMA 1 -

STEL DE LEVENSDOELLEN VAN DE PERSOON VOOROP

TOOLS

CLEVER

Clever staat voor: Context, Levensverhaal, Emoties, Vaste waarden, Engagement en Relevantie. De kern van CLEVER zijn de ACTIVITEIT-doelen die men kan vooropstellen om in het dagelijkse leven te kunnen blijven functioneren. Deze activiteiten hangen samen met de voor de betrokkenen belangrijke rollen, met hun waarden en normen.

Link naar bijkomende informatie:

[CLEVER: doelbepaling in eerstelijnsgezondheidszorg | Arteveldehogeschool Gent](#)

Clever en andere tools zijn ook toegankelijk via VIVEL Academie:

Basistraining Doelgerichte Zorg: www.vivel.be/nl/basistraining-doelgerichte-zorg/

Doelgerichte zorg 2.0

Doelgerichte zorg 2.0 is een integrale aanpak waarbij eigenaarschap geven en nemen centraal staat. De focus ligt op persoonsgerichte zorg en interprofessioneel samenwerken.

Link naar bijkomende informatie: [Kennisclip VIVEL Academie - Doelgerichte zorg 2.0](#)

[TRAINING & COACHING - In Company Workshop - Persoons- Doelgerichte Zorg 2.0 -](#)

[Dubois & van Rij \(duboisvanrij.nl\)](#)

Aan de slag met het 4-bollen model:

www.zuyd.nl/onderzoek/lectoraten/projecten-autonomie-en-participatie/producten-en-diensten/4-bollen-model

Doelzoeker

De doelzoeker is een hulpmiddel om na te denken over je eigen leven. Wat vind jij belangrijk? Waar krijg je energie van? Doelzoeker helpt om hierover na te denken zodat men doelen kan formuleren.

Link naar bijkomende informatie: [Doelzoeker | Vlaams Patiëntenplatform](#)

Samenspraak

'Samenspraak' is een fiche die mantelzorgers, zorgvragers en professionele hulpverleners helpt om in gesprek te gaan als evenwaardige partners. Iedereen vult ter voorbereiding de fiche in en brengt deze mee naar het overleg. Op basis van het gesprek worden er concrete afspraken gemaakt.

Link naar bijkomende informatie: [Mantelzorgers Samenspraak](#)

Zorg-Esperanto

Deze tool biedt inzicht in zorgsituaties, in de gewenste resultaten of doelen van de zorg en de middelen om deze doelen te bereiken. Daarnaast geeft de tool een methode om samen met zorgvragers, mantelzorgers en zorg- en hulpverleners tot afspraken te komen en een gemeenschappelijke taal voor een persoonsgerichte en open kijk op zorg.

Alle tools kunnen teruggevonden worden op: [Zorg-Esperanto - Familiezorg West-Vlaanderen vzw \(familiezorg-wvl.be\)](#)

BabbelBoost

BabbelBoost is ontworpen om een dialoog te openen tussen een zorgprofessional en de persoon die hij of zij begeleidt. De tool helpt om prioriteiten te bepalen voor actie, en vertrekt vanuit een luisterende houding.

Link naar bijkomende informatie: [Babbelboost, de digitale versie is er! - Brusano](#)

Goal Attainment Scaling

'Goal Attainment Scaling' (GAS) is een geïndividualiseerde evaluatiemethode. Er wordt op een 5-punt-schaal gescoord, waarmee het individuele behandeldoel van een persoon wordt vastgelegd. Na afloop wordt opnieuw gescoord op het bereiken van dat behandeldoel.

Link naar bijkomende informatie: <https://meetinstrumentenzorg.nl/instrumenten/goal-attainment-scale/>

Canadian Occupational Performance Measure (COPM)

De COPM is ontworpen om de zelfperceptie van een cliënt vast te leggen met betrekking tot zijn prestaties in het dagelijks leven. Het is een semigestructureerd interview dat een open dialoog mogelijk maakt tussen de cliënt en de therapeut over onderwerpen die voor de cliënt belangrijk zijn.

Link naar bijkomende informatie (in het Engels): www.thecopm.ca/

Evaluatie in het Kawa-model

Het Kawa-model – ‘Kawa’ is rivier in het Japans - verenigt twee aspecten. Enerzijds vertegenwoordigt de afgesneden rivier het leven van geboorte tot dood. Anderzijds staat het beeld ook voor het welzijn van de persoon op een bepaald moment. De rotsen zijn de obstakels van het leven, de bossen zijn de persoonlijke factoren, de bodem en de oevers van de rivier vertegenwoordigen de omgeving van de persoon en ten slotte is het water de levensstroom, de energie van de persoon.

Link naar bijkomende informatie (in het Engels): www.kawamodel.com/

Modèle de l'Occupation Humaine (Model of Human Occupation of MOHO): de interesselijst en de rollenlijst

Richt zich op de vrije tijd door middel van een zelf in te vullen vragenlijst (20 minuten) die vroegere, huidige en toekomstige interesses onderzoekt en als basis dient voor een gesprek over de rollen die de persoon in het verleden en het heden heeft vervuld en in de toekomst zou willen vervullen. Zo kan samen een actieplan worden opgesteld om vrijetijdsactiviteiten mogelijk te maken of verloren gegane rollen, nieuwe rollen, enz. terug te krijgen.

Link naar bijkomende informatie (in het Frans): crmoh.ulaval.ca/outils-devaluation/

OPHI-II

Dit is een semi-gestructureerd interview waarmee we de geschiedenis van de beroepen van de persoon kunnen bekijken (verleden, heden en toekomst). Het omvat dagelijkse routines, rollen, enz.

Link naar bijkomende informatie (in het Frans): crmoh.ulaval.ca/outils-devaluation/ophi-ii/

ELADEB

Een subjectieve schaal om de moeilijkheden en de behoefte aan hulp te meten. De persoon sorteert kaarten en geeft aldus de gebieden aan waar er behoefte is aan hulp. Dit kan het gesprek voeden om prioriteiten te stellen.

Link naar bijkomende informatie (in het Frans): <https://centre-ressource-rehabilitation.org/presentation-des-outils-de-rehab-aeres-et-eladeb>

« Eneo », mijn levensboekje

Het levensboekje is bedoeld voor ouderen en helpt hen om op het juiste moment beslissingen te nemen, nadat ze de tijd hebben genomen om er vooraf over na te denken. Het wordt beetje bij beetje opgebouwd.

Link naar bijkomende informatie (in het Frans): www.eneo.be/publications/mon-carnet-de-vie

- THEMA 2 -

VERSTERK DE PERSOON EN ZIJN CONTEXT

AANVULLENDE INFORMATIE

Een van de taken van een ergotherapeut is om de behandelplannen af te stemmen op de persoon met een zorg en ondersteuningsnood (PZON) en diens context. Het is belangrijk om in kaart te brengen welke personen een rol opnemen in de ondersteuning van de PZON in de uitvoering van dagelijkse en betekenisvolle activiteiten en wat de invloed van de fysieke omgeving hierbij kan zijn. Eén van de grootste voordelen om als ergotherapeut actief te zijn in de eerste lijn is de mogelijkheid om therapie in de thuisomgeving van de zorgvrager aan te bieden. Hierdoor kunnen de behandelingsplannen beter afgestemd worden op de behoeften en mogelijkheden van de PZON (Boeykens et al, 2019).

De ergotherapeut kan vanuit twee verschillende perspectieven werken:

- het individuele perspectief;
- het sociaal-maatschappelijke perspectief.

Voor de ergotherapeut is het dus aangewezen om context-based te werken, met andere woorden dat de behandeling zoveel als mogelijk kan worden heringericht binnen de omgeving van de zorgvrager, zijn systeem, organisatie of populatie. Een ergotherapeutische aanpak kan zich bijgevolg richten op het wegnemen van een belemmering in de context of de context kan heringericht worden, zodanig dat het betekenisvolle handelen weer mogelijk is.

Concluderend heeft de context invloed op en geeft betekenis aan het menselijk handelen. Er is sprake van een onlosmakelijke wisselwerking tussen het dagelijkse handelen en de context.

TOOLS

FYSIEKE OMGEVING:

De Measure of the Quality of Environment (MQE)

De MQE heeft als doel de invloed van de omgeving op het uitvoeren van dagelijkse activiteiten en het vervullen van sociale rollen na te gaan. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de capaciteiten of persoonlijke beperkingen van de persoon.

Link naar bijkomende informatie (in het Engels): [What is MQE? - RIPPH](#)

SOCIALE OMGEVING:

EDOMAH-programma

Dit is een specifieke aanpak voor ouderen met dementie en hun mantelzorgers, met als doel de persoon tot in het maximale voor hem/haar betekenisvolle activiteiten met tevredenheid te laten uitvoeren, met het oog op voldoening ervaren en de persoon zelf de controle in handen laten nemen.

Link naar bijkomende informatie: [Edomah | Wat is het EDOMAH programma](#)

Ecogram

Het Ecogram is een schema dat samen met PZON ingevuld kan worden en waarmee men de sociale context in kaart kan brengen op een visuele manier. Hierbij wordt ook de kwaliteit van het sociale netwerk zichtbaar.

Link naar bijkomende informatie: www.kennispleingehandicaptensector.nl/tips-tools/tools/een-ecogram-maken-hoe-ziet-het-sociale-netwerk-er-uit

Activity Card Sort (ACS)

Het instrument meet het activiteitenpatroon van de PZON en legt de focus op iADL, vrije tijd en de sociale context. Het instrument werkt aan de hand van foto's wat het een toegankelijk instrument maakt om in de thuiscontext samen met de PZON uit te voeren. Het doel is dat de PZON kan aangeven welke activiteiten men uitvoert en waar veranderingen in het handelingspatroon plaatsvinden.

Link naar bijkomende informatie: [Activity Card Sort NL – Meetinstrumenten in de zorg](#)

Egonet

Met deze app kan het sociale ondersteuningsnetwerk van de persoon nauwkeurig in kaart worden gebracht om de ondersteuning te personaliseren, maar ook om de aandachtspunten en de (soms genegeerde) beschikbare middelen te identificeren.

Link naar bijkomende informatie (in Frans of Engels):
<https://uclouvain.be/fr/instituts-recherche/irss/egonet.html>

Community integration questionnaire

Een tool om de belemmeringen te evalueren die iemand ondervindt in zijn sociale rollen en in zijn gemeenschap.

Link naar bijkomende informatie (in het Engels):
www.sralab.org/rehabilitation-measures/community-integration-questionnaire

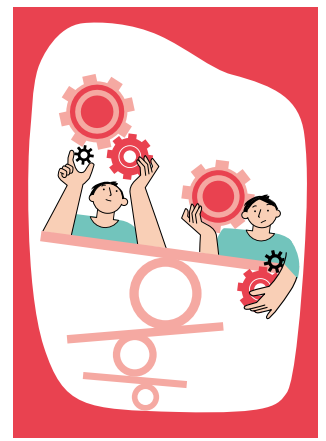
CULTURELE CONTEXT:

Life Habits Measurement (LIFE)

Dit is een vragenlijst die informatie verzamelt over de leefgewoonten die een persoon in zijn of haar omgeving uitvoert. Het instrument meet hoe de persoon de mate van uitvoering van de leefgewoonten en de al dan niet bijkomende tevredenheid ervaart.

De Nederlandse versie van het instrument kan u via volgende website raadplegen: [Geef aan bij elke dagelijkse activiteit, hoe u deze in het algemeen uitvoert en met welke soort ondersteuning \(meetinstrumentenzorg.nl\)](https://www.meetinstrumentenzorg.nl)

La version francophone s'intitule la Mesure des Habitudes de Vie (MHaVie) (<https://ripph.qc.ca/documents/mhavi/quest-ce-que-la-mhavi/>) et va de paire avec la MQE (Mesure de la Qualité de l'Environnement)

- THEMA 3 -

FOCUS OP AUTONOMIE EN ZELFMANAGEMENT

AANVULLENDE INFORMATIE

Zowel in de gezondheidszorg als de welzijnszorg, maar vooral in de eerste lijn is de aandacht voor het behoud (of herwinnen) van autonomie en het ondersteunen van zelfmanagement de afgelopen jaren enorm toegenomen. Enerzijds komt dit door de toename van het aantal mensen met één of meerdere chronische aandoeningen. Anderzijds is er evidentie dat meer autonomie en een beter zelfmanagement leiden tot een betere kwaliteit van leven voor personen met een chronische aandoening (Heijmans et al. 2015).

Het ondersteunen van de PZON omtrent zijn zelfmanagement kan de zelfeffectiviteit, zelfzorgmogelijkheden, psychosociale weerbaarheid en uiteindelijk de autonomie verhogen. Dit verloopt via het aanleren van gezonde coping-vaardigheden, het stimuleren van het probleemoplossend vermogen, samen haalbare doelen te bepalen en behalen, naast het geven van gericht advies en coaching.

Bijkomende informatie omtrent autonomie en zelfmanagement kan u onder andere via deze linken terugvinden:

www.zorgvoorbeter.nl/zorgvoorbeter/media/documents/thema/persoonsgerichte-zorg/zorgmodule-zelfmanagement-1-0.pdf

<https://bmjopen.bmj.com/content/9/7/e027775> (in het Engels)

TOOLS

Het is aangewezen dat het inbedden van “zelfmanagement”, teneinde de autonomie te verhogen van de PZON, verloopt via **vier stappen**.

1. Introductie/educatie:

De zorgverlener en PZON leren elkaar kennen, de therapeut reikt informatie aan met de bedoeling de cliënt te bekrachtigen in zijn/haar kunnen.

2. Assessment en doelen bepalen:

Samen met de PZON wordt nu gericht op zoek gegaan naar krachten en moeilijkheden. Deze worden in kaart gebracht en samen worden (persoonlijke) doelen bepaald. Hiervoor is het aangeraden bepaalde assessments in te zetten die een duidelijk beeld geven van het functioneren van de PZON in het dagelijkse leven. Mogelijke assessments zijn:

- **Occupational Self-Assessment (OSA):** De OSA is een instrument gebaseerd op het Model of Human Occupation (MOHO). De OSA werd ontworpen om de perceptie van cliënten vast te leggen met betrekking tot hun eigen betekenisvol dagelijks handelen. Met de OSA kan men zelfstandig doelen opstellen wat bijdraagt tot het bekomen van zelfmanagement van de PZON. De OSA-tool is betalend. De korte versie kan als pdf gedownload worden.

Link naar bijkomende informatie (in het Frans en in het Engels):

crmoh.ulaval.ca/outils-devaluation/osa/

- **OCAIRS:** Een evaluatietool die aansluit bij het MOHO. Met een semi-gestructureerd interview wordt benoemd wat de sterkten en moeilijkheden van de persoon zijn om aan bezigheden deel te nemen. Het kan worden toegepast bij een ruime groep van cliënten.

Link naar bijkomende informatie (in het Frans):

<https://crmoh.ulaval.ca/outils-devaluation/ocairs/>

- **Assessment of Motor and Process Skills (AMPS):** De AMPS is een gestandaardiseerd en gevalideerd observatie-instrument waarmee de ergotherapeut het functioneren van een cliënt in alledaagse huishoudelijke taken en zelfverzorging kan beoordelen. De kwaliteit van dit functioneren wordt beoordeeld op de fysieke inspanning die het kost om de taak uit te voeren. Na een interview voert de cliënt 2-3 voor hem of haar betekenisvolle activiteiten uit waarvan de handelingscompetentie beoordeeld wordt.

Link naar bijkomende informatie: Assessment of Motor and Process Skills – [Meetinstrumenten in de zorg \(meetinstrumentenzorg.nl\)](http://meetinstrumentenzorg.nl)

Bijkomende info omtrent de opleiding: [Cursus AMPS \(Assessment of Motor and Process Skills\) - Ledenportaal - Ergotherapie](http://Cursus AMPS (Assessment of Motor and Process Skills) - Ledenportaal - Ergotherapie)

- **Functional Autonomy Measurement System (SMAF):** De SMAF is een meetinstrument dat is ontwikkeld om beperkingen in kaart te brengen. Het doel van het meetinstrument is om de behoeften van de cliënt te evalueren.

Link naar bijkomende informatie:

[Uitgebreide toelichting van het meetinstrument \(meetinstrumentenzorg.nl\)](http://Uitgebreide toelichting van het meetinstrument (meetinstrumentenzorg.nl))

3. Coaching/advies:

De vooropgestelde doelen worden overlopen en technieken/interventies worden aangereikt in functie van de persoonlijke noden van de cliënt (bv. energie-management, stressmanagement, copingvaardigheden, het aanpassen van activiteiten, hulpmiddelen...). De PZON krijgt advies verleend en wordt gecoacht in het behalen van zijn of haar doelen.

4. Evaluatie en terugkoppeling:

Op basis van de voorgaande sessie worden de doelen geëvalueerd, evenals in welke mate de PZON-strategieën inzet/kan inzetten, en waar extra ondersteuning/coaching/advies nodig is. Indien gekozen werd voor eenvoudige activiteiten in de vorige sessie, kunnen nu langzaam complexere activiteiten/doelen aangekaart worden. Verder bekrachtigen van de cliënt.

- THEMA 4 -

ONTWERP DE INTERVENTIE OP MAAT VAN DE PERSOON

AANVULLENDE INFORMATIE

Een interventie op maat aanbieden sluit aan bij een cliëntgerichte aanpak. Dit wil zeggen dat de PZON centraal staat in het zorgproces. De focus van een interventie op maat bij de PZON (en hun context) ligt op het mogelijk maken van het handelen of het herstellen en behouden van het handelen. Daarnaast speelt ook preventie mee. Essentiële aspecten voor een interventie op maat zijn de PZON zelf, zijn/haar handelen, de context, nodige materialen, samenwerkingen, het toegepaste theoretisch kader en de therapeutische houding.

Een algemene aanpak in het aanbieden van interventies is niet aangewezen gezien de verschillen in ervaring van bepaalde beperkingen bij PZON. Wel zijn er een aantal principes die men als ergotherapeut kan toepassen gedurende het zorgtraject van de persoon:

- Evidence-based werken
- Holistische benadering
- Cliëntgerichte begeleiding
- Kwaliteit van leven bevorderen
- Kwaliteitsvolle zorg aanbieden
- Ondersteunen van betekenisvol handelen
- Belevingsgericht werken

Naast deze principes heeft men als ergotherapeut een bepaald beroepsprofiel dat bijdraagt aan het kunnen bieden van een interventie op maat.

Het volledige beroepsprofiel Ergotherapie kan men via deze link terugvinden:
[Ergotherapie-Beroepsprofiel-2018.pdf](#)

La version francophone est disponible sur le site de l'UPE:
[www.ergo-upe.be/produit/profil-professionnel-ergotherapeute/](#)

TOOLS

Aan de hand van **het proces van methodisch handelen** kan op een systematische manier een interventieplan op maat opgesteld en uitgevoerd worden.

STAPPEN IN HET METHODISCH HANDELEN

Stap	Onderdelen	Uitvoering stap
1. Vraagstelling	<ul style="list-style-type: none"> v Aanvraag v Kennismaking v Prioriteiten stellen 	PZON ontmoeten, samenwerking met omgeving, voorstellen ergotherapie, therapeutische relatie opbouwen, oriëntatie mogelijkheden en probleem, verwachtingen en hulpvraag duidelijk stellen.
2. Probleemdefiniëring	<ul style="list-style-type: none"> v Probleeminventarisatie v Probleemanalyse v Probleemdefiniëring 	Samenwerkingen, mogelijkheden en beperkingen verder in kaart brengen, assessments afnemen, belangen begrijpen, analyseren en interpreteren van probleem en samenvatten van probleem.
3. Doelbepaling	<ul style="list-style-type: none"> v Doelformulering 	Einddoel bepalen, lange- en kortetermijndoelen bepalen, gebruik RUMBA of SMART en gebruik taal van de PZON.
4. Plan van aanpak	<ul style="list-style-type: none"> v Opstellen plan van aanpak v Implementatie plan van aanpak 	Handelen, context, middelen, referentiekader, therapeutische houding en samenwerkingen in kaart brengen en uitvoeren van interventies.
5. Evaluatie	<ul style="list-style-type: none"> v Evaluatie van resultaat v Evaluatie van proces 	Assessments afnemen, resultaat meten, tevredenheid meten, zelfreflectie en proces nagaan.
6. Nazorg	<ul style="list-style-type: none"> v Generalisatie v Follow-up 	Overdracht naar andere context, zelfmanagement stimuleren en vervolgspraak.

Om de stappen in het methodisch handelen te ondersteunen kan er een beroep gedaan worden op ergotherapeutische modellen. Deze bieden meer kadering en enkele handvaten bij het aanreiken van een interventie en behandelproces op maat van de PZON.

Canadian Model of Occupational Performance & Engagement (CMOP-E):

Dit conceptueel model legt de focus op de domeinen persoon, omgeving en handelen. Daarbij werd ook betrokkenheid toegevoegd omdat het van meerwaarde wordt geacht bij het vormen van een cliëntgerichte aanpak. De CMOP-E heeft een assessment voorzien, namelijk de Canadian Occupational Performance Measure (COPM of MCRO in het Frans) (Townsend & Polatajko, 2007).

Model of Human Occupation (MOHO):

Het MOHO geeft weer op welke manier handelingen zijn gemotiveerd, patronen tonen en worden uitgevoerd in het dagelijks leven van de PZON (Kielhofner, 2008).

Person Environment Occupation Model (PEO):

Het PEO-model is ontwikkeld om een kader te bieden bij een cliëntgerichte aanpak (Law et al., 1996).

Person Environment Occupation Performance Model (PEOP):

Dit is een praktijkmodel dat rekening houdt met de persoon, de situaties of omgevingen waarin hij of zij zich bevindt en de betrokkenheid bij het dagelijkse handelen (Baum, Christiansen & Bass 2015).

DO LIVE WELL:

Dit Canadese referentiemodel is gebaseerd op het principe dat "wat we elke dag doen belangrijk is" en stimuleert de aandacht voor activiteiten die een positief effect hebben op onze gezondheid en ons welzijn. Het is een gezondheidsbevorderende aanpak. Een toepassing van dit kader voor ouderen heet "Lifestyle redesign".

Link naar bijkomende informatie (in het Engels):

<https://dolivewell.ca/#sthash.dJLTtZqE.VXMt6xW9.dpbs>

International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF):

Het ICF is een classificatie van gezondheid en gezondheidsgerelateerde domeinen en brengt het functioneren van een persoon in kaart (WHO, 2022; FOD Volksgezondheid, 2016).

- THEMA 5 -

GARANDEER DE ZORGCONTINUÏTEIT

AANVULLENDE INFORMATIE

Een geïntegreerde aanpak van zorg vertrekt vanuit de situatie van de persoon met een zorgnood (en zijn mantelzorger) en de doelstellingen die de persoon vooropstelt. Van daaruit wordt de meest geschikte zorg en ondersteuning verleend door de juiste persoon, op het juiste moment en gedurende de vereiste tijdspanne. Voor personen met zorg- en ondersteuningsnoden, waarbij verschillende actoren met betrekking tot zorg en welzijn betrokken zijn, is er overleg nodig en is het noodzakelijk dat de acties worden gecoördineerd, zowel op het niveau van zorg rond de individuele persoon (=microniveau), als op het mesoniveau (locoregionaal) en op beleidsniveau. Een bijkomend element dat van essentieel belang is, is de samenwerking met andere actoren buiten de eerste lijn, met name de zorg in gespecialiseerde centra. De samenwerking tussen de eerstelijnszorg en de tweede lijn zou idealiter moeten uitrollen in een transmurale zorgcontinuïteit. De patiënt ervaart geen onderbreking tussen thuiszorg en zorg verleend in het ziekenhuis.

TOOLS

Aan de hand van **het proces van methodisch handelen** kan op een systematische manier een interventieplan op maat opgesteld en uitgevoerd worden.

Om de zorgcontinuïteit te garanderen voor de PZON is het aanbevolen rekening te houden met enkele basisprincipes:

- Het is essentieel om de levensdoelen van de cliënt in kaart te brengen en op deze wijze ook een zicht te krijgen op wensen van de cliënt.
- Organiseren van een multidisciplinair overleg onder leiding van een zorgcoördinator met en rond de cliënt.
- Een holistisch beeld van de cliënt opstellen, teneinde een geïndividualiseerd zorgplan te kunnen opstellen.
- Er wordt een rodeknopprocedure uitgewerkt.
- In moeilijke situaties wordt een beroep gedaan op een casemanager.

Binnen het Belgische zorglandschap zijn reeds enkele tools voorhanden, die de samenwerking onder de verschillende zorgpartners kunnen faciliteren.

Gele Doos

De Gele Doos bevat een noodfiche met medische en andere gegevens over de PZON, die nuttig zijn voor diensten zoals brandweer, politie en medische hulpverleners in een noodsituatie. De Gele Doos bevat ook een vermissingsfiche.

Een video met alle uitleg met betrekking tot de gele doos, zoals men deze in de stad Gent gebruikt: [De gele doos: hoe werkt het? - YouTube](#).

Link naar bijkomende informatie:

[De gele doos, de snelste weg naar je medische info | Stad Gent](#)

Info in het Frans: www.gouverneurbw.be/boitesjaunes

Communicatieschrift

Een Communicatieschrift wordt gebruikt door de mantelzorgers en zorgverleners die aan huis komen. De zorgfiche, medische fiche, communicatie tussen zorgverleners en mantelzorgers, ... worden via dit schrift aan elkaar doorgegeven.

Link naar bijkomende informatie: www.eerstelijnszone.be/tools-zorgcontinuïteit

Info in het Frans: www.sisdslux.be/commande-carnet

Noodkaart

De noodkaart past in de portefeuille van de hulpvrager. Op de noodkaart staat wat men als hulpverlener kan doen wanneer de zorgvrager in een psychische crisis verkeert. De noodkaart dient als een soort 'spreekbuis' voor de cliënt.

Link naar bijkomende informatie:

[Zorgcoördinatie en zorgcontinuïteit - Empact \(empactzorgt.be\)](#)

Zorgteamkaartje

Het Zorgteamkaartje bevat de info/contactgegevens van de mantelzorger en van de zorgverleners die frequent aan huis komen.

Link naar bijkomende informatie:

[Zorgcoördinatie en zorgcontinuïteit - Empact \(empactzorgt.be\)](#)

E-health-platformen

Er werd specifiek voor de beroepsgroep Ergotherapie een digitale tool ontwikkeld die niet alleen cliëntgegevens registreert, maar ook handelingsproblemen in kaart brengt om inzicht te krijgen in het functioneren van de cliënt. Op basis hiervan kan de ergotherapeut therapiedoelstellingen en een interventieplan opstellen via deze tool. OT-Pro® is gebaseerd op de ICF-codes, opgesteld door de World Health Organisation (WHO).

Link naar bijkomende informatie: www.ot-pro.com/nl/

Alivia

Alivia wordt de digitale zorg- en ondersteuningstool voor geïntegreerde zorg. Daarmee kunnen medische en niet-medische zorgaanbieders, welzijnswerkers, personen met zorg- en ondersteuningsnoden en hun naasten of mantelzorgers samenwerken in een team.

Alivia maakt het mogelijk om een digitaal zorg- en ondersteuningsplan te ontwikkelen op maat van de persoon:

- Wat de persoon met een zorg- en ondersteuningsvraag wil kunnen, doen of bereiken in zijn dagelijkse leven, op vlak van gezondheid, wonen, vrije tijd, relaties... (levensdoelen);
- Wat we willen bereiken met de zorg- en hulpverlening die we aanbieden (zorg- en ondersteuningsdoelen);
- Welke zorg- en ondersteuningstaken daarvoor moeten gebeuren en wie welke taken op zich neemt.

Link naar bijkomende informatie over Alivia, een tool in ontwikkeling:

[Maak kennis met Alivia](#)

- THEMA 6 -

NETWERKEN EN COMMUNICEREN

AANVULLENDE INFORMATIE

Netwerken is een begrip dat de laatste jaren steeds meer opkomt. Het belang ervan zit in de manier van denken, werken en organiseren van een organisatie of dienst.

Via netwerken met andere zorgverleners is er ruimte voor betere samenwerkingen (Dodde, 2019).

Het netwerk van de ergotherapeut kan opgedeeld worden in verschillende onderdelen:

- Het netwerk omtrent de PZON en zijn zorgproces. Het professionele netwerk dat vooral als doel heeft om ergotherapie binnen de eerstelijnszones te integreren.
- Daarnaast is ook communicatie niet weg te denken uit de gezondheidszorg. Zorgverleners kunnen hun werk niet uitvoeren zonder de PZON (en zijn mantelzorger, familie) te informeren omtrent de aandoening, de zorgdoelen, de eventuele behandeling, etc.

De communicatie met de PZON en zijn context is communicatie op microniveau. Goede communicatie is van belang om een vertrouwensrelatie met de PZON op te bouwen. Enkele principes binnen deze communicatie zijn:

- De PZON staat centraal
- Zorg in dialoog
- Vraaggestuurde zorg
- Luisteren
- Informeren

Verder is er ook communicatie tussen hulpverleners/ zorginstellingen onderling, in teamverband, etc. Dit is wat men noemt het mesoniveau. Ook binnen dit niveau worden zorgdoelen gedeeld, maar ook zaken zoals moeilijke casussen, tips en tricks, belangrijke zaken die men voor de zorg van de PZON moet delen, etc. Ook bij dit niveau van communicatie zijn een aantal zaken van belang om mee te nemen:

- Het delen van de aangeboden diensten
- Het fysiek ontmoeten van alle zorgverleners
- Interprofessionele zorgteams

TOOLS

Het opbouwen van een netwerk en communiceren met anderen is iets wat doorheen de loopbaan gebeurt, maar vaak ook op onverwachte momenten. Daarbij is het soms nodig de toegevoegde waarde van ergotherapie te duiden wanneer men wil netwerken. Dit kan met een **'elevator pitch'**. Dit is een moment waarin men, op 60 seconden, de toegevoegde waarde van zichzelf als ergotherapeut beschrijft.

Link naar bijkomende informatie:

[Elevator Pitch: Het 10-stappenplan voor de perfecte pitch | YoungCapital](#)

Een andere tool die gebruikt kan worden is de **'startersgids voor ergotherapeuten'**. Dit is een boek met adviezen voor het starten als zelfstandige ergotherapeut. Het helpt je als ergotherapeut op weg in de eerste stappen van een zelfstandige praktijk. Hierin staat ook een hoofdstuk beschreven over samenwerken en communicatie, wat gunstig is voor het netwerken (Federatie Vrije Beroepen, z.d.).

Link naar bijkomende informatie:

[Startersgids voor ergotherapeuten - Federatie Vrije Beroepen](#)

Franse link: Un guide similaire en français est en finalisation et sera prochainement disponible sur le site de l'UPE : www.ergo-upe.be

Naast concrete tools kan er ook gebruikgemaakt worden van **werkgroepen en intervisiemomenten**. Concreet kunnen hier **ergotherapeutenkringen** ingezet worden. Dit zijn intervisies specifiek voor ergotherapeuten uit een bepaalde regio. Deze kringwerking is ontstaan via Ergotherapie Vlaanderen (Ergotherapeutische Dienstverlening Thuis - EDITH) en je kan je als ergotherapeut online inschrijven voor het bijwonen van deze intervisiemomenten (Ergotherapie Vlaanderen, 2022).

Link naar bijkomende informatie:

www.ergotherapie.be/NL/web-2853/Ergotherapeutenkringen

De inschrijving gebeurt via volgende link:

www.ergotherapie.be/NL/studiedag/lijst

De Franstalige beroepsvereniging UPE ondersteunt **thema- en regionale groepen**.

Link naar bijkomende informatie (in het Frans):

www.ergo-upe.be/groupes-upe

Verder kan ook het eerder vermelde **communicatieschriftje** gebruikt worden voor **de communicatie** met en rond de persoon. Alsook **e-health-platformen** en het **patiëntendossier** kunnen zinvolle toepassingen hebben bij het ondersteunen van de communicatie tussen de verschillende betrokkenen.

Tot slot kan de **brochure 'Goed in gesprek'** de ergotherapeut en andere betrokkenen voorzien van tips en informatie omtrent het kiezen van de gepaste vorm van communicatie. De brochure geeft weer wat communiceren is en hoe het communicatieproces verloopt. Daarnaast geeft ze tips omtrent een gesprek voeren, doelgericht communiceren, reflecteren en omgaan met kritiek en waardering.

Link naar bijkomende informatie:

[Brochure Communiceren in de zorg | Kennisplein Zorg voor Beter](#)

De Koning Boudewijnstichting heeft als opdracht bij te dragen aan een betere samenleving. De Stichting is een actor van verandering en innovatie ten dienste van het algemeen belang en van de sociale cohesie. Ze zet zich in om een maximale impact te realiseren door de competenties van organisaties en personen te versterken. Ze stimuleert doeltreffende filantropie van particulieren en bedrijven in België, in Europa en elders in de wereld.

Het Fonds Dr. Daniël De Coninck investeert in een toegankelijke, kwaliteitsvolle en humane eerste lijn. Zo wil het de gezondheid en de levenskwaliteit van iedereen met een zorg- of ondersteuningsnood in de thuissituatie verbeteren en zorg- en welzijnsprofessionals ondersteunen. Houd de website (fondsdanieldeconinck.be) in de gaten en volg het [LinkedInprofiel](#) van het Fonds om op de hoogte te blijven van projectoproepen, publicaties en events.